

Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmän kokous

MUISTIO

Aika: 17.2.2022 klo 9.00-12.00

Paikka: Zoom-etäyhteys

Paikalla: Mirja Anttila, Maria Forsén, Ilkka Haataja, Liisa Hilander (puheenjohtaja), Outi Hintikka, Ilona Lindfors (sihteeri), Jaakko Tuohiniemi, Tarja Turunen, Leena Vainikainen

Poissa: Taru Fröjdholm

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:01.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista.

3. Kokouskuulumisia

- **Paikkaryhmän kokous 25.1.**
 - [kokouksen muistio](#)
 - haaste: museo- ja arkistosektori tarvitsevat 'kautta aikain' - tyyppisen paikka-auktoriteetin, ja Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmän näkemyksen mukaan, jos 'kautta aikain'- paikka tulee, käytettäisiin kirjastosektorilla todennäköisesti sitä, eikä tarkempia paikkoja
 - 'vain yksi paikka' -malli ei ollut saanut kannatusta
 - pohdittu teknistä toteutusta erilaisille paikka-auktoriteeteille
 - todettu, että tarvitaan käyttäjäskenaarioita siitä, miten Finnan käyttäjät hakevat tietoa, ja miksi haku ei onnistu nykyisten YSO-paikkojen avulla ja mitä haussa tarpeellisia ominaisuuksia YSO-paikkojen toteutuksesta puuttuu
 - paikkaryhmä odottaa, että Finnasta saadaan käyttäjätapausten kuvauksia

- päätettiin keskustella seuraavassa Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmän kokouksessa YSO-paikoissa olevasta ongelmasta, että YSO-paikoissa on termit nykyiselle kunnan osalle ja entiselle kunnalle, mutta ei mitään sitä edeltävälle ajanjaksolle

- **Kuvailuryhmien puheenjohtajien kokous 26.1.**
 - [kokouksen muistio](#)
 - kuvailuryhmissä ei tullut puheenjohtajavaihdoksia
 - keväällä järjestetään yksi kuvailuryhmien työpaja 22.3. klo 9–12, aiheena sarja-aineiston kuvailu ja RDA:n uudistukset
 - Kuvailun tiedotuspäivä järjestetään tänä vuonna toukokuun alkupuolella, ajankohta sovitaan myöhemmin, aiheena mm. kuvailupolitikka

- **SLM-ryhmän kokous 27.1.**
 - kokouksessa käsiteltiin SLM-termiehdotuksia ja laadittiin työryhmälle toimintasuunnitelma
 - SLM-työryhmän tosu 2022-2023
 - Käsitellään ehdotukset uusiksi SLM-termeiksi ja SLM-termejä koskevat muutosehdotukset.
 - LCGFT-linkityksen täydentäminen koko sanastoa kattavaksi.
 - Tehdään päätös YSO:n ja SLM:n välisen linkityksen poistamisesta tai mahdollisesta täydentämisestä.
 - SLM:n hierarkian kehittäminen erityisesti tietoaineistojen osalta
 - SLM-työryhmän seuraava kokous 2.3.2022

- **Automaattisen sisällönkuvailun työryhmän kokous 16.2.**
 - [kokouksen muistio](#)
 - käytiin läpi ryhmän kokoonpano ja laadittiin toimintasuunnitelma
 - Automaattisen sisällönkuvailun työryhmän tosu kaudelle 2022-2023
 - tehdään ohje sisällönkuvailun tekemisestä Finto AI:ta hyödyntäen
 - Finto AI:n tuottaman luokituksen (YKL) testaukseen osallistuminen
 - Mona Lehtinen kertoi kansainvälisistä tapahtumista, joissa Annifia on esitelty. Tekoäly esillä myös IFLAssa

4. Metatietosanaston kehittäminen

- [Metatietosanaston kehittäminen sivu](#)
 - sivulle kuvailun kansallisilta ryhmillä tulevia ehdotuksia Metatietosanastoon
- Metatietosanaston ylläpidosta on saatu viesti, että tällä hetkellä ei ole sisällönkuvailuun liittyviä termitarpeita
- keskusteltiin metatietosanastosta sisällönkuvailun näkökulmasta, ja todettiin, että Sisku-ryhmä voisi esimerkiksi tarpeen mukaan ehdottaa 500-alkuisten kenttien fraasien lisäämistä metatietosanastoon

5. Keskustelua asiasanaehdotuksesta Tähtien sota –elokuvat

- [termiehdotus Tähtien sota –elokuvat](#)
- on ongelmallista, että tämänkaltaisia termejä on laitettu 630-kenttää tai 600-kentän osakenttään t, vaikka kyseessä ei ole yksittäinen teos
- asiasta käytiin vilkasta keskustelua:
 - LCSH:ssa on ratkaistu tämä niin, että on asiasana, jota käytetään 650-kentässä, esimerkkitapauksessa 'Star Wars films'
 - voisiko nämä laittaa 653-kenttään ja aina kun mahdollista laitetaan yksittäisinä elokuvina tai kirjoina 630-kenttään
 - miten valittaisiin ne, joita auktorisoidaan 650-kenttään vai auktorisoitaisiinko kaikki tämänkaltaiset?
 - Iijoki-sarja, Uuno Turhapuro elokuvat, Disney-kirjat, Disney-elokuvat jne.
 - jos nyt otetaan muutama termi, ja jos kuitenkin jatkossa ei haluta ottaa kaikkia samankaltaisia termejä sanastoon, pitäisi tehdä jonkinlainen rajaus
 - vaatisiko lisäselvittelyä ennen päätöstä?
 - Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmässä ei ole keskusteltu teosauktoreiteeteista, ja niihin pitäisi perehtyä paremmin
 - voisiko tästä keskustella ensin Kuvailuryhmien teosauktoreiteettiryhmässä (Teos MARC21 –ryhmä)?
 - miten paljon LCSH:ssa on tämänkaltaisia termejä, onko esimerkiksi kirjasarjoja myös?
 - [ehdotukseen](#) voisi merkitä esimerkkejä myös kirjasarjoista
 - jatketaan keskustelua myöhemmin ja pidetään aiheesta erillinen kokous

6. Sisällönkuvailukoulutuksen suunnittelua

- Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmän toimintasuunnitelmassa on koulutuksen ja viestinnän parantaminen, kun Melindaan on tullut mukaan paljon uusia kuvailijoita
- keskusteltiin koulutustarpeista:
 - kaivataan perusasioihin keskittyvää koulutusta
 - tarvitaanko kokeneemmille jotain tietynlaista koulutusta? Tarvitaanko esimerkiksi koulutusta, jossa keskusteltaisiin siitä, miten on päädytty tiettyihin kuvailukäytäntöihin/-ratkaisuihin
 - tullut kysymys, miksi käytetään samoja termejä eri sanastoista
 - osittain syynä voi olla se, että on historiallista kerrostumaa, esimerkiksi 655-kenttää on alettu käyttää vasta 2010-luvulla
 - joskus hankalia tapauksia, jolloin ei ole täysin selvää, onko jokin teos kaunokirjallisuutta vai tietoaaineistoa
 - jos tulee 'mitä tallennetaan mihinkin kenttään koulutusta', niin voisi ottaa esille esimerkiksi 567-kentän käytön, sillä tutkimusmenetelmiä näkyy tietueissa usein edelleen 650-kentässä
 - kysymys 653-kentän termeistä: välillä tietueissa näkee 653-kentässä termejä, joita ei ole poistettu, vaikka ne eivät ole relevantteja (näitä termejä on tietueisiin saattanut tulla esimerkiksi ennakkotiedoista), tai että 653-kentässä on relevantteja termejä, joita ei ole siirretty 650-kenttään YSO-termeinä. Tämä voisi olla yksi asia, jonka voisi koulutuksissa mainita, eli ohjeita siitä, miten 653-kentän termien kanssa tulisi toimia
 - Outi huomautti, että Kirjastopalvelun viikkotiedotteissa nykyään tietoiskuja kuvailuasioista
- Melindasta tarjottiin mahdollisuutta pitää sisällönkuvailua käsittelevä esitys Talonmiehen tuokiossa 12.5. (kesto max 45 min)
 - Melindasta ehdotettu seuraavia aiheita koulutuksen: esimerkiksi 1) henkilöt ja yhteisöt sisällönkuvailun kohteena fiktiivisessä ja tietokirjallisuudessa? Mukana myös fiktiiviset hahmot? 2) paikat sisällönkuvailussa?
 - huomautettiin, että fiktiivisiä hahmoja koskeva ohjeistus on tekeillä toimijakuvailupalvelussa
 - sovittiin, että Outi valmistelee koulutukselle rungon, jota katsotaan yhdessä

- päätettiin myös, että pidetään Melindasta tarjottu sisällönkuvailuasioihin keskittyvä Talonmies-Extra syksyllä. Tämän koulutuksen kesto olisi 2 tuntia

7. Sisällönkuvailuoppaan läpikäynti (perustapauksiin liittyvien esimerkkien lisääminen)

- sovittiin, että pidetään erillinen kokous, jossa keskitytään vain sisällönkuvailuoppaaseen 16.3.2022 klo 10-12

8. Muut asiat

- erikoiskirjastojen edustajaksi Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmään on nimetty Kristiina Näyhö SKS:n kirjastosta
- [Melindan uuden taustajärjestelmänselvitysvaihe jatkuu](#)
- muistutus YSON/ALLFOn muutoshistoria-sivuista
 - [YSON muutokset](#)
 - [Ändringar i ALLFO](#)
 - korjaukset pyritään tekemään Melindan tietueisiin, mutta korjausten tekemisessä on viivettä, sillä muutokset ovat välillä todella työläitä, esimerkiksi, kun käsite jaetaan, joudutaan usein kaikki tietueet käymään läpi käsin
 - edellisenä vuonna tehdyt muutokset pyritään korjaamaan seuraavan vuoden kuluessa. Tämän hetken tilanne on se, että vuoden 2021 muutoksista vain muutama on korjattu Melindaan ja vuoden 2020 muutoksista on vielä muutamia korjaamatta
 - ruotsinkielisten ja suomenkielisten termien muutokset eivät aina samat, esimerkiksi joskus muutos koskee vain toista kieltä
- Siskun sivujen muutos
 - Ilona on muokannut Siskun kiwi-sivujen rakennetta. Muutoksia ei ole vielä julkaistu, mutta ryhmä piti esiteltyjä muutoksia hyvinä, joten Ilona jatkaa sivujen muokkaamista. Esimerkiksi kokousmuistiot olisivat jatkossa wiki-sivuina kuten Muusalla ja Kumealla

9. Tiedotusasiat

- Kuvailuryhmien puheenjohtajien kokous 17.2.
- Kuvailuryhmien työpaja 22.3. klo 9-12

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:47